

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Götheborgske

Spionen.

 Lördagen, den 1 April 1769.

Då jag härviddagen råfode öfver en Skrift: Herrar Rikens Råds utlåtande uppå Justiciä Cancellarens underdåniga hemställande, rörande Skrift och Tryckfriheten, föllo mig, twänne betydliga saker genast i ögonen, öfver hwilka jag hoppas få, såsom fri Swensk, i anledning af samma högga Förordning, mine tankar ytra, dock icke i den arga och bitande Skrifart, som nu en tid lyst i en del af de dageligen, i synnerhet från Stockholmske prästarna, utkommande Skrifter.

Jag anser wäl för en fri och tänkande undersåtes rätt, at få påminna hwad han tycker en lagbunden Regering och Des högge eller lägre Ämbetsmän kunnat af mänsklig ofullkomlighet fela, eller mindre gränsvnt inse; men, som frihet utan ordning, lydriad och laglig heders bewisning mot dem heder efter lag tillkommer, aldrig i längden kan bestå; har jag, wid dylika påminnellers Skrift och tryckande

N

gjordt

gjordt mig den regel, at iakttaga all den underdånighet, ödmjukhet och wördnad, som Guds och människors bud stadga. Nu til saken.

Först undrar jag billigt huru bemålte höga Document kunnat få titul af Herrar Rikens Råds utlåtande; då det likwål ej war annat, än et utdrag af Protocollet hållit i Rådskamaren den 1 Junii 1768. Jag begriper icke hwar, före det ej heldre bort heta: Kongl. Maj:ts utlåtande &c.; emedan, hwad twifwelsmål, efter Hans Kongl. Maj:ts affägelse, sifftledne December månad, kunnat warit eller än wara, om Herrar Rikens Råds utlåtande bör i sådant fall anses för Kongl. Maj:ts; så kan wål ingen kunnig och redelig Swensk twifla på, at ju före den tiden, och således sifftledne somras, pluralitetens beslut och utlåtande i Rådskamaren, werkeligen böra, efter Grundlagarnas tydeliga mening, anses för Kongl. Maj:ts, och icke blott Herrar Rikens Råds Beslut eller Utlåtande. Ty, om Herrar Rikens Råds Pluralitet har felat, då war Nådigste Konung ännu är wid Riksstyret, men antingen ej warit i Rådskamaren närwarande, eller eljest ej will, för sin egen Höge Person, kännas wid samma Höga Pluralites beslut; si då blifwa Herrar Rikens Råd Rikens Högl. Ständer allena ansvarige, och låra ej undgå wederbörlig rättelse; men imellan Riksdagarne tycker jag ingen må wara ansständigt

ständigt rubricera Pluralitetens Beslut an-
 norlunda än Grundlagarne säga, det är, för
 Kongl. Maj:ts och icke Rikens Råds. Ans-
 nars skulle all laglydnad kunna imellan Riks-
 dagarne förfalla.

Sedan då jag såg igenom förstnämnde hö-
 ga Document, förekom mig nog främmande
 det Högwålborne Herr Justitiä Cancellers
 ren funnet (som orden i Högstbemälte Pro-
 tocoll lyda,) at något slags förswar för
 utgifwarne af (en hop anstötelige) Skrif-
 ter förefaller af Kongl. Förordningens
 (angående Skrif- och Tryckfrihet) 5 S. at
 NB. det som utgifwes ej får dragas ifrån
 bokstafweliga innehållet. Hwaraf synes,
 som Herr Justitiä Cancelleren förstådt För-
 ordningen så, at det är NB. Skrifsters, utgif-
 wares eller Auctorernes ord, som ej få dra-
 gas från bokstafweliga innehållet.

Utän at understå mig klandra denna me-
 ningen i sig sjelf, måste jag dock bekänna, at
 jag icke kan få det begreppet om Lagstiftarens
 mening, då jag läser det äberopada stället i
 Förordningen, som så lyder: Hwad wi så-
 ledes i de tvenne förstnämnde SS. i Rå-
 det tydeligen stadgar, om det som i
 Skrifwande eller Tryck bör aktas förbu-
 dit, må ingen utom des bokstafweliga
 innehåll på något sätt draga och förty-
 da, utan må alt hwad däremot icke klars-
 ligen strider, anses lofgifwit at skrifwa

trycka ic. Hwaraf nog klart läver förstås, at det Kongl. Maj:it i Höghsbemälte Förordning förbjuder draga från sit bokstafweligas innehåll är NB. samma Kongl. Förordning i de 2ne citerade SS., hwilka NB. Kongl. Ord ingen Domare må understå sig draga utom bokstafweligas innehållet: men här ser jag ej Auctorernes ord mente och utmärkte.

För några weckor sedan såg jag i et hus håll wara köpt Engelskt lärfts-dräll för i Dal. S:mt alnen. Straxt därpå urböd en bonde från Marks Härad äfwen så bredt, så fint och så wäl faconneradt lärfts-dräll för 14 styfwer alnen. Jag får tillstå, at Marks-drällen war tunnare; men så wet jag dock wist, at twänne duketygs omgångar af denne senare hade längre warat och mera förslaget i hushället, än en omgång af den Engelske. De förre hade man dock hast för bättre köp, emedan en aln af Engelska drällen war 4 styfwer dyrare än 2 alnar af Bondens. Ei här, hwad orimelig oart och tycke för utländskt intagit Swenska hjertan! Jag får framdeles, kan hända, göra mig kunnog om förhållandet af priser och godhet på Swenska och utländska producter; då man torde finna at ganska mycket ej allenast woro onödigt at köpa utifrån, utan kunde håldre med winst hos utlänningen föryttras. Wil någon annan,
som

Som har bättre tillfälle til sådane calculers an-
 ställande emellertid arbeta därpå, så försäkrar
 jag at han icke kan företaga sig mera heder-
 ligt och patriotiskt arbete. När får man se
 hos oss den patriotiska Zele, som hos Engels-
 ske nybyggarne i Norra America, hvilka
 slita håldre hwad de kunna, än taga manus-
 factur-waror af utlänningarne, som dock äro
 deras egne fordne landsmän? Men Swenskar,
 som sannerligen til blod och stam icke äro En-
 gelsmän, äro det dock til hjertat. Jag leds-
 nar skrifwa mer i så bedröfweligt och owär-
 digt ämne.

Cosmopolita Borealis.

Stats Nyheter.

Inkomne äro Skepparne Johnson Lambert
 ifrån Berwick med barlast, Johan Ström
 ifrån Amsterdam med tunneband och pack-
 husgods, Hinrich Fick ifrån St. Ybes med
 salt, Georg Fotheraill ifrån Newcastle med
 srenkohl. James Mitchell ifrån Dundel med
 barlast, Ewen B. Carling ifrån St. Ybes
 med salt och frukt, John Meldrum ifrån Lieth
 med barlast.

Kyrko-tidningar.

3 Domkyrko-Församlingen födde 3 Gossar
 och 4 Flickobarn. Wigde Sjömannen
 Magnus Malmberg och Pigan Martha Ca-
 arina

tharina Ryberg: Johan Persson Krof och
 Pigan Maria Florin, Klenfmeds-Gesällen
 Olof Dahlqwist och Pigan Maria Nygren:
 Zimmerkarlen Ewen Molin och Pigan Do-
 rothea Enebom. Döde Trågårdsträngen
 Carl Andersson, 55 år af wattungöt, Fabri-
 queuren Magnus Lindqwists hustru Eb-
 lilia Sjöberg, 32 år, af feber, och 4 barn af
 okänd barnsjuka, tårande feber och slag.

Framkommer til Catechismi-Förhör. Mån-
 dagen Wallgatans Note. Tisdagen Kongs-
 gatans Note. Onsdagen Kyrkogatans Note.
 Torsdagen Drottningegatans Note.

Kundgörelser.

Den 7 nästkommande April flockan 10 fö-
 remiddagen, kommer å Rådhuset i Kongs-
 backa, at, genom offentlig Auktion, förlåtas
 106 stycken furu plankor af diverse längd och
 tjocklek, men större delen där af 18 alnar lån-
 ga, 2 och trefjerdendels tum tjocka, samt alla
 12 tum breda, hwilka til lands drifwit och
 bångade blifwit af Eddra dykeri Compag-
 niets härå orten warande Commissionärer,
 uti Onsala, Walda, Fjärås och Örnwalla
 Söknar, hwarest de före Auctionen kunna bes-
 ses af hågade köpare. Kongsbacka Rådhus
 den 25 Marti 1769.

Borgmästare och Råd.

Sjuk- och Begravnings-Cassans Ledamö-
 ter påminnas, at andra ordinära samman-
 komsten

komsten, för innevarande år, sker å wanligt ställe, den 3 nästkommande April, klockan 2 eftermiddagen; då icke allenast Qwartalspenningar af dem samtelige, utan ock Likpenningar af wederbörande, för 2ne Lik komma at betalas; blifwande äfwen de, som återstå med interessen för af Lådan låntagne Capitaler, erindrede, at dem wid samma tilfälle sig afbörda.

Uti Trollhätte Slufwerks-byggnads Lotterie, finnas på Kongl. Post-Contoiret härstädes Lottsedlar til April Månads Dragning, hwilka kunna bekommas til den 4 innevarande, emot 6 Dal. S:mt för en hel Lott, 3 Dal. för en half, 1 Dal. och 16 öre för en sferdedels dito.

Den 6 instundande April, kommer på Auktions-kamaren et parti Riga lin, Gesn., Mariemb., Dryan., Rakiser, Risten och Lieflands zband samt lin, blåw och hampa at försäljas, hwilket förut kan beses hos Herr Bernhard Wohlfahrt.

Nyligen inkommen Holländsk sill i sexton delar, samt bonnull, Marsseille twäl, rusin, corinter, anis, puder, säcker och ätstillige sorter fina specerier, tillika med Holländske skrifpenar och skrifconceptz och påst-paper, oliver, olja, och capris, finnas til köps för billiga priser hos Herr Utr. M. Balfinson.

Uti Fru Elisabeth Brusewis hus wid lil-
la

la torget; uplåtes emot hyra, tvåanne saltbod-
dar och tvåanne spannemåls-bodar.

Den som för 2 a 3 veckor sedan igenom
mistag tilbott sig en fin ny hatt upfäst med
smala tunna silkes snören, emot en gröfve måst
ny dito, behagade efter all billighet åter om-
byta igen, igenom tillkännagifvande där detta
tryckes, så at rätta egaren kan få sin egen
fina nya hatt tillbaka.

Kundgårelsen i förra veckas Spion an-
gående Auktionen på Prästegården Tröllerod,
i Särive Cohn och Hisingen undergår följ-
jande lilla ändring, nämligen hon kommer at
hollas, på nämnda ställe, den 5 dennes eller
nästkommande Onsdag.

Hos Herrar Laurens Grill och Petersen
finnes nyligen inkomna apelsiner, citroner,
och pommerantser för billigt pris.

Hos Bryggaren Herr Anders Sjögård i
Masthugget finnes ännu några extra goda
potatoes tjenliga til consumption och at plan-
tera, för billigt pris.

Andra arket af Handlingar imellan Herr
Cashman och Herr Johnston blifwer näst-
kommande Tisdag färdigt, och kostar 4 öre
S.mt.